

حروف مقطعه

حروف مقطعه به معنای جدا جدا است، چهارده حرف از حروف الفبای زبان عربی در ابتدای ۲۹ سوره قرآن می‌باشند که آن‌ها را حروف مقطعه می‌گویند. آن چهارده حرف عبارتند از: الف، ح، ر، س، ص، ط، ع، ق، ک، ل، م، ن، ه، ی،

حروف مقطعه که در اوائل سوره‌ها هستند یک حرفی، دوحرفی، سه حرفی، چهار حرفی و پنج حرفی می‌باشند که عبارتند از:

یک حرفی: ص، ق، ن.

دو حرفی: طه، طس، یس، حم.

سه حرفی: الم، الر، طسم.

چهار حرفی: المص، المر.

پنج حرفی: کهیعص، حمعسق.

گفته شد که در ابتداء ۲۹ سوره قرآن حروف مقطعه وجود دارد. آن ۲۹ سوره عبارتند از:

بقره (الم)، آل عمران (الم)، اعراف (المص)، یونس (الر)، هود (الر)، یوسف (الر)، رد (المر)، ابراهیم (الر)، حجر (الر)، مریم (کهیعص)، طه (طه)، شعراء (طسم)، نمل (طس)، قصص (طسم)، عنکبوت (الم)، روم (الم)، لقمان (الم)، سجده (الم)، یس (یس)، ص (ص)، مؤمن (حم)، فصلت (حم)، شوری (حمعسق)، زخرف (حم)، دخان (حم)، جائیه (حم)، احقاف (حم)، ق (ق)، ن (ن)، .

برای حروف مقطعه تفاسیر متعددی شده است که ما به چند مورد اشاره می‌کنیم:

۱. این حروف اشاره به آن دارد که این کتاب آسمانی با آن عظمت و اهمیتی دارد به طوری که تمام ادبا و سخنوران عرب را به عجز نشانده از همین حروف که در اختیار همگان است تشکیل شده است، در عین اینکه قرآن از این حروف ترکیب یافته است ولی به طوری است که افکار و عقول را در برابر خود به تعظیم واداشته است و مردم را هم به تحدی طلبیده است. در روایات هم به این معنا گواه است.

۲. علامه طباطبائی می‌فرماید: با تدبر در سوره‌هایی که حروف مقطعه همسان دارند مضامین همسان هم دارند. مثلاً سوره‌هایی که با الم، الر، طس، حم، شروع می‌شوند، در مضمون هم همسان هستند. مثلاً سوره‌هایی که با «الر» مضمون تلک آیات الکتاب دارند یا سوره‌هایی که با الم شروع می‌شود مضمون نفی ریب از قرآن دارند.

۳. حروف مقطعه در اوایل برخی سوره‌ها نشانه به کار رفتن این حروف در کلمات آن سوره است. مثلاً حرف «ق» در سوره «ق» و حم عسق ۵۷ بار تکرار شده است و نسبت به حروف دیگر بیشتر است.

۴. برخی از این حروف علامت اختصاری و اشاره به اسمی از اسماء الهی و برخی اشاره به نام پیامبر - صلی الله علیه و اله و سلم - است. و به این معنا در بعضی از روایات اشاره شده است که (الف، لام، میم) اشاره به انا الله الملك است. و (الم) اشاره به انا الله المجید است.

این حروف، رمز و سری میان خداوند سبحان و حبیب او (رسول اکرم - صلی الله علیه و اله و سلم -) است و مراد فهماندن دیگران نیست و روایات به این معنا اشاره شده است.